

Karlsnäs–Långgölsmåla

Id.nr.	KG0008
Län	Blekinge
Naturtyp	Ädellövskog
Värdetraktsbeskrivning upprättad	2021-11-04
Värdetraktsbeskrivning senast reviderad	Ingen revidering gjord

ALLMÄN INFORMATION

Värdetrakten Karlsnäs–Långgölsmåla som med en landyta på drygt 1 191 hektar en av länets mindre värdetrakter, följer i stora delar Ronnebyåns sträckning från Karlsnäs i söder till Klåvben i norr. Naturvärden och skogar är i mycket hög grad präglade av värdetraktens belägenhet i anslutning till ett av landets största isälvsdeltan. Rullstensåsar, terrasser och dödisgropar är påtagliga inslag i landskapsbilden vid Karlsnäs, Skärvgöl och Långgölsmåla. En stor del av skogen inom området har sannolikt utvecklats genom igenväxning av trädbärande hagmarker och utmarksbeten. Vid Bråtabron finns flera före detta lövängar där ask, lind och lönn är de dominerande trädslagen. Flera områden har långvarig kontinuitet trädbevuxen mark.

Traktens skogsbygd präglas både av ett relativt sett ganska stort ädellövsinslag och ett ganska stort gran-/barrinslag. I trakten bedrivs ett ganska intensivt skogsbruk, under tioårsperioden 2010–2019 förnygringsavverkades totalt drygt 114 hektar (9,6 procent) av värdetraktens landyta (Skogsstyrelsen 2020).

NATURVÄRDEN

En del av traktens värdekärnor har formellt skydd. I värdetraktens västra del ligger naturreservatet Bråtabron. För övrigt finns fyra biotopskyddsområden och sju naturvårdsavtal. Ett biotopskyddsområde (asksumpskog) vid Bråtabron ingår i Natura 2000. Arbete pågår med bildande av ytterligare biotopskyddsområden och naturvårdsavtal inom området. De viktigaste skogliga naturtyperna inom området är hedekskogar, blandädellövskogar och strandskogar. Den speciella geologin och närheten till sjöar och vattendrag skapar förutsättningar för en stor artrikedom. År 2020 innehöll värdetrakten drygt 83 hektar (7 procent av landytan) värdekärna för ädellöv, varav 38,6 procent värdekärna ligger inom formellt skyddad natur (naturreservat, natura 2000 eller biotopskydd). Därutöver fanns samma år även drygt 3 hektar värdekärna för tall inom trakten.

Ett stort antal rödlistade, eller i övrigt skyddsvärda kryptogamer, framförallt marksvampar, har påträffats inom området. Exempel på arter som är karaktäristiska eller särskilt skyddsvärda är lundtaggsvamp, grå taggsvamp, cinnoberspindling, sydlig taggfingersvamp, grålila fingersvamp, solfingersvamp och druvfingersvamp. I en gammal hedekskog vid Bråtabron finns länets enda kända lokal för kärnticka. Exempel på ovanliga lavar i området är rosa lundlav, blek kraterlav, liten ädellav och lunglav. Längs Ronnebyåns stränder finns rika bestånd av hårklomossa samt spridda förekomster av den relativt ovanliga ormbunken kärrbräken som är en signalart för skyddsvärda strand- och sumpskogar. Trots de mestadels sandiga-grusiga markerna finns bitvis en mycket rik lundflora med bland annat blåsippa, vårärt, tandrot, storrams och underviol. Särskilt välutvecklad är denna flora i ek-lindskogarna vid Långgölsmåla samt i de före detta lövängarna vid Bråtabron. Lundväxterna och de sällsynta marksvamparna indikerar att det sannolikt finns inslag av grönsten i jordartsmaterialet längs denna del av Ronnebyån.

LANDSKAPSSAMMANHANG

I värdetrakten finns intilliggande skogliga och limniska värdekärnor, vilket skapar goda förutsättningar för övergångsmiljöer såsom lövsumpskog, svämlövskog eller andra naturtyper med stort inslag av temporära vatten. I värdetrakten finns även en del värdekärnor för odlingslandskapet (gräsmarker). Lokaler med intilliggande värdekärnor för ädellöv och gräsmark har särskilt goda förutsättningar för att gynna artrika brynmiljöer. Inom värdetrakten som helhet så är konnektiviteten mellan ädellövmiljöer minst utvecklad i de delar av trakten där det är glesare mellan värdekärnor, exempelvis längs stora delar av Rötllången (se bilaga 1).

NUVARANDE MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL

Större delen av skogsmarken inom de skyddade områdena utvecklas genom fri dynamik eller genom begränsad skötsel av trädsnittet. En del skogsmark/trädbärande mark är beteshävdad. I oskyddade ädellövskogar bedrivs ett produktionsinriktat, men tämligen lågintensivt skogsbruk.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Skogarna tillhandahåller en mängd olika ekosystemtjänster (där skapandet av livsmiljöer för stort antal arter är grundförutsättningen) bland annat:

- livsmedel (ex. bär, svamp och vilt)
- naturupplevelser
- översvämningsskydd genom trädens vattenupptag och vattenmagasinering
- klimatreglering, både lokalt genom temperaturutjämning och skydd mot vind, och globalt genom lagring av kol i träd och mark
- skadedjursbekämpning (biologisk reglering).
- pollinering för både skogens egna arter och för jordbruks- och trädgårdsgrödor
- markstabilisering

UTMANINGAR

Ett pågående hot är förtätning av skogarna, vilket missgynnar ljus- och värmekrävande arter samtidigt som det försvårar föryngringen av vissa trädslag (i synnerhet ek) och därmed också riskerar att bryta kontinuiteten av gamla ädellövträd. Almsjuka och askskottsjuka slår hårt mot flera ovanliga lavar.

HÄNSYNSTAGANDE VID PRÖVNING OCH PLANERING

Det är fördelaktigt om hänsyn till värdetraktens kännetecken och karaktär gällande arter, miljöer och landskap iakttas vid markanvändning och rådgivning. Att områden med samma karaktär ligger tillräckligt nära varandra ger bättre förutsättningar för att de arter som hör till skogliga värdekärnor ska överleva.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

- Punktåtgärder kring spärrgreniga naturvärdesträd
- Föryngringsåtgärder för vissa trädslag, framförallt ek
- Begränsning av graninslag i lövskogarna
- Restaurering av igenväxande hagmarker med lång beteskontinuitet.
- Utveckling av spridningslänkar med naturvärden relevanta för värdetraktens värdekärnor

MARKÄGARSTRUKTUR

Skogsmarken inom värdetrakten är privatägd.

REFERENSER, ATT LÄSA MER

Länsstyrelsen Blekinge Län (2003). Blekinges skogar – biologisk mångfald samt urval och skötsel av skogsreservat. Meddelande 2003:1

Länsstyrelsen Blekinge län (2007). Hotade svamparter i Blekinge – sammanställning av fynd t.o.m. 2006. Meddelande 2007:8.

Naturvårdsverket (2020). Nationella Marktäckedata version 1.1. URL

<https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Kartor/Nationella-Marktackedata-NMD/Ladda-ned/> [2020-12-15]

Skogsstyrelsen (2020). Utförda avverkningar enligt skillnadsanalys i satellitbilder. URL

<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/nerladdning-av-geodata/> [2020-12-10]

BILAGA 1. KARTA ÖVER VÄRDETRAKTEN "KARLSNÄS–LÅNGGÖLSMÅLA"

